

‘Koester de liefde’

Muzikant, zanger, schilder en schrijver **Herman van Veen** (78) staat binnenkort voor de 600ste keer in Carré. Hoewel hij bijna 80 is, gaat hij onverstoord door met nieuwe dingen creëren.

TEKST: BRAM DE GRAAF

Het is een mooie herfstmiddag. Herman van Veen heeft net geschommeld op zijn landgoed De Paltz bij Soest, waar hij iedereen die het wil laat genieten van kunst, cultuur en een door hem zelf gecreëerd verwilderd natuurgebied, zijn allergrootste trots. “Ik herinnerde me als 78-jarige weer hoe het voelde om te schommelen”, zegt hij. “Heerlijk.”

Inmiddels verschenen ruim tachtig boeken en meer dan tweehonderd platen van hem. Op 12 januari 2024 staat hij voor de 600ste keer in Carré, een ongeëvenaarde mijlpaal. En wat hem betreft niet voor het laatst. Uitverteld, uitgeschreven, uitgezongen en uitgeschilderd is hij nooit. “Elke dag probeer ik in een lied of op een schilderij te vangen wat me dan bezighoudt. Het is als proberen sneeuw te bewaren. Dat gaat niet, en toch doe ik het. Het resultaat is altijd weer stof tot gesprek en verbetering. Dat blijft fascinerend.”

Al jong leerde Van Veen de kracht van muziek kennen. Hij werd geboren in Utrecht in het staartje van de Hongerwinter en liep daardoor een groeiachterstand op. Tussen zijn zesde en tiende levensjaar vertoefde hij vaak in een liefdeloos hersteloord op de Veluwe, waar zijn ouders

vanwege de hoge reiskosten niet altijd konden langskomen. Zijn vader floot daarom als hij kwam altijd al op de gang, en ook als hij wegging. Want zo leek het bezoek langer te duren. “Het leerde me dat muziek staat voor ‘thuis’ en ‘veiligheid’. Als ik de voetstappen van mijn vader hoorde – ook in onze straat – kwam alles goed. In bed hoorde ik mijn moeder zingen in de keuken. Voor mij bestaat er geen groter geluk dan muziek. En geluk zoek je in je leven.”

Uw ouders zijn inmiddels overleden. Wie zingen en fluiten nu voor u?

“Mijn dochters Babette en Anne kunnen heel mooi zingen, mijn vrouw ook. Ik hoor veel mooi gezang. Dan voel ik me veilig. Als iemand zingt, is er een reden voor. Vaak voelt de zanger zich ook veilig. En het is een gezelligheid. Gezelligheid is een belangrijk woord, hoor.”

‘Gezelligheid is een belangrijk woord’

‘Op liefde heb je geen grip’

Gezelligheid was er meer dan genoeg in de Utrechtse Vogelenbuurt, waar hij opgroeide met twee zussen in een arbeidersgezin. Als hem gevraagd wordt naar de eerste levensles daar, antwoordt hij: “Properheid. Het motto thuis was ‘schone handen, gepoetste tanden’. De bedden werden elke week verschoond. Het was een pluk de dag werkelijkheid en tel je zegeningen. We woonden naast een gasfabriek. De was kon je alleen buiten hangen als de wind van de gasfabriek stond. Dat wijst je op zintuiglijkheid. Ik leerde zintuiglijk mijn stappen zetten. Ik heb daar in mijn leven veel baat bij.”

Levensloop Herman van Veen

- 1945 14 maart in Utrecht geboren als Hermannus Jantinus van Veen
- 1972 begint studie aan het Utrechts Conservatorium
- 1965 maakt theaterdebuut met soloprogramma *Harlekijn*
- 1965 wordt goodwill-ambassadeur Unicef
- 1969 scoort eerste hit *Suzanne*, een Leonard Cohen-cover
- 1971 eerste keer in Carré
- 1975 presenteert tv-programma *21 van een kwartje*
- 1976 schrijft theatervoorstelling *Alfred J. Kwak* (wordt als animatieserie enorm succes in Japan)
- 1976 ontvangt Louis Davidsring
- 1993 Ridder in de Orde van Oranje-Nassau
- 2008 Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw
- 2010 ontvangt ter ere van zijn 65ste verjaardag Edison Oeuvreprijs
- 2023 krijgt Buma-oeuvreprijs vanwege grote maatschappelijke en culturele betekenis

En door die zintuiglijkheid belandde een arbeiderszoon in de muziek?

“Mijn vader organiseerde als voorzitter van de personeelsvereniging van de drukkerij waar hij werkte variété-avonden. Daar traden zowel professionals als amateurs op. Zo kon hij zelf meedoen. Thuis werd alles voorbereid. Hij was bevriend met artiesten als Snip en Snap en Eddy Christiani, die dan ook optraden. Ik genoot ervan en dacht: als dit er voor mij in zit, ga ik ervoor.”

Waar werd uw talent ontdekt?

“Op de Montessorischool in de Mgr. van de Weteringstraat. Hoewel ik de hele tijd naar buiten keek, zagen de hoofdonderwijzer en juffrouw Bos dat ik ook andere kwaliteiten had. Ik was altijd aan het zingen en fluiten. Juffrouw Bos gaf me zangles en de hoofdonderwijzer ritselde een viool voor mij. Ik ontmoette een geluk dat ik de rest van mijn leven niet meer ben kwijtgeraakt.”

Naast muziek was er ook veel liefde thuis. Zijn ouders hielden onvoorwaardelijk van elkaar en zijn altijd bij elkaar gebleven. Hun drie kinderen werden overladen met die liefde. De lat lag dus hoog voor hen. Tot hun ouders' grote verdriet scheidden ze alle drie van hun eerste partner. “Dat was voor hen onbegrijpelijk. Ik ben nu bijna veertig jaar bij mijn huidige vrouw. Mijn eerste vrouw leerde ik op de kleuterschool kennen. Wij gingen verlovend, in ondertrouw en trouwden. Zo hoorde het. Vaste patronen. Ze spelen een grote rol bij de ontwikkeling van een mens. Ik realiseerde me pas later hoe sterk de invloed van mijn opvoeding is geweest.”

Wat leerde u over de liefde?

“Over liefde heb je niet zo veel te zeggen. Het is iets waar je eigenlijk geen grip op hebt. Je moet liefde niet onderschatten en niet overschatten. Het is een opzichzelfstaand fenomeen. Het neemt je bij de hand of niet. Maar ik raad iedereen aan het te koesteren.”

FOTOS: JAN VAN VEEN (2), JOHN MANHEIM (4)

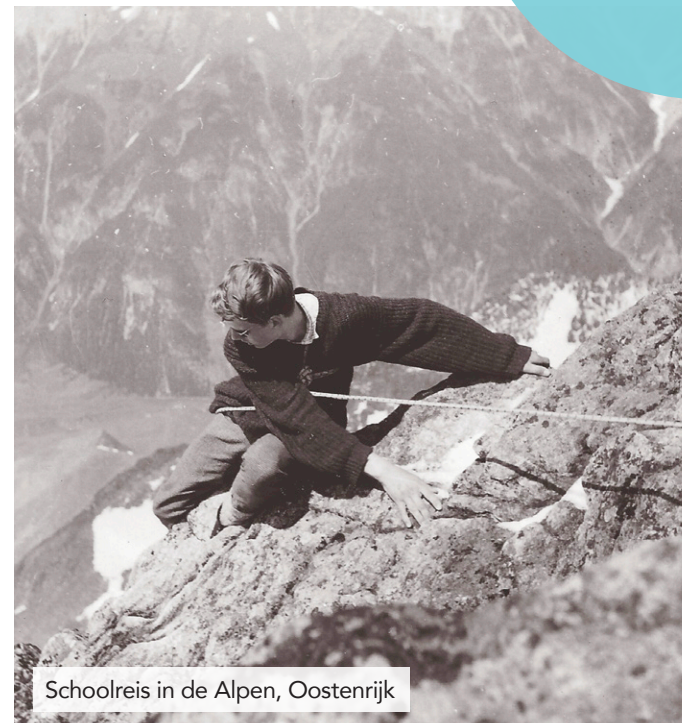

Herman met zijn vader, Jan van Veen, in Utrecht

Op het strand in Katwijk aan Zee met zijn zusjes

Uit het leven van Herman van Veen

Schoolreis in de Alpen, Oostenrijk

Met zijn vier kinderen

U heeft vier kinderen uit verschillende huwelijken. Wat is de belangrijkste levensles die u hen heeft meegegeven?

"Volg je hart. Dat doen ze, nog steeds."

Zelf volgt hij zijn hart al jaren. Het leverde veel successen op. Hij won talloze prijzen, zalen blijven volstromen. En toch overvallen het succes en de prijzen hem elke keer weer, zegt hij. "Ze betekenen veel. Het is een erkenning waar je nooit rekening mee houdt. Ik ben altijd maar bezig en druk met mijn schilderijen en liedjes, maar op zo'n moment zet een ander even de trein stil en laat je merken waar je staat. Een soort meetmoment. Dat is fijn."

Anders dan vroeger thuis kunt u zich nu alles veroorloven. Wat is rijkdom?

"Het besef dat het niet om geld of materiële dingen gaat, maar om vriendschap, liefde, betrokkenheid, empathie en assertiviteit. En om het ontwikkelen en onderhouden van je zintuigen. Het gaat niet om het presteren in het leven, maar om in het nu zijn en daarvan genieten met elkaar. Hoe ouder ik word, hoe meer ik dat snap."

'Verdriet zing ik uit'

Seizoenen

In *Seizoenen* kijkt Herman van Veen terug met een blik op de toekomst en beschrijft hij hoe het leven zijn vlucht neemt. De tijd verstrijkt grillig en onvoorspelbaar, maar in de terugkerende seizoenen in zijn leven is er steeds meer het besef dat in de opeenvolging van de dingen alles zich niet alleen telkens vernieuwt, maar zich ook steeds herhaalt. Een boek vol persoonlijke, vaak geestige verhalen over de veranderende weersomstandigheden in zijn bestaan.

Alfabet Uitgevers | € 22,99, e-boek € 9,99

In *Seizoenen* schrijft u dat u elk jaar meer namen op de verjaardagskalender van uw agenda moet doorstrepen. Hoe leer je omgaan met het naderende einde?

"Tja, ik neem aan dat het mij ook gaat gebeuren. Hoewel er ook momenten zijn waarop ik denk: dat kan toch niet?" Hij lacht. Vervolgt: "Ik denk dat de dood een soort verdwijnen is zonder dat je je dat zelf realiseert. Ik ben daar niet bang voor. Ik heb wel schrik voor de angst voor de dood. De angst voor wat je kwijtraakt. Iemand waar je heel veel van houdt. Ik wil ook niet denken aan de pijn en het verdriet dat de personen die van mij houden zullen hebben als ik vertrek. Het is een pijn die ik met het ouder worden zelf steeds vaker voel en zie gebeuren. Blijvend verdriet, dat zo diep gaat dat het kan verlammen."

Hoe heeft u zelf leren omgaan met zulk verdriet?

"Wat dat betreft heb ik het mooiste vak van de wereld: ik zing het uit. Dat helpt reusachtig. Ik raad het iedereen aan om te doen."

Welk lied moeten uw dierbaren als troost zingen als het u toch zelf overkomt?

"Dat lied heb ik nog niet geschreven. En daar wil ik ook nog niet over nadenken."

U heeft zo veel gedaan en gecreëerd. Hoe wilt u dan herinnerd worden?

"Ik hoop als een aardige man waarop je kon rekenen." ●

FOTO: DANIEL COHEN / LUMEN

